

Тазкия 179-дарс. Манманлик ёхуд ужуб

19:00 / 02.04.2022 6226

Бизда «манманлик» деб аталадиган салбий сифат арабларда «ужуб» дейилади. Бунда киши ўзида бор нарсдан ўзи ажабланади ва мақтанади.

Манманлик уламолар истилоҳида қуйидагича таърифланади: «Ужуб – манманлик неъматни ўзининг фазлидан деб ишониш ва неъмат берувчи Зотни унутишдир».

Муҳаққиқ уламоларимиз «манманлик» билан «кибр»нинг орасида нозик фарқ борлигини таъкидлаганлар:

Кибр ички хулқ бўлиб, ундан амаллар содир бўлади. Мазкур хулқ ўзини устидан кибр қилинаётган шахсдан юқори қўйишдир. Манманлик эса тасаввурдан иборат бўлиб, унда манмандан бошқа одам бўлиши шарт эмас.

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Бир киши ўзининг соч шокиласига ва кийимига маҳлиё бўлиб юриб бораётганида бирдан уни ер ютиб юборди. Энди у қиёмат қоим бўлгунча пастга тушиб бораверади», дедилар».

Икки шайх ривоят қилишган.

Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ўтган умматлардан бир киши ўзининг чиройига, кийимига зеб бериб, кеккайгани қандай оқибат ила тугаганини ажойиб васф қилиб бериш ила биз мусулмонларни ўша шахсга ўхшашдан қайтармоқдалар.

Мазкур бадбахтликка гирифтор бўлган одам сочини ҳавас билан ўстирган экан. Унинг сочи елкасига тушиб турар, кийимни ҳам бошқаларга кўз-кўз қилиш учун танлаб кийган экан. У кунлардан бир кун **«ўзининг соч шокиласига ва кийимига маҳлиё бўлиб юриб бораётганида, бирдан уни ер ютиб юборди»**.

Бунга ўхшаш нобакорларни, ўзини ўзгалардан арзимаган нарса ила устун қўядиганларни, кийими ила манманлик ва мутакаббирлик қиладиганларни ер ҳам ўз устида олиб турмай ютиб юборишга тайёр экан.

Аммо уни ер ютиши билан иш битиб қолмайди. Балки Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам айтганларидек, энди у қиёмат қоим бўлгунча пастга тушиб бораверади.

Яъни у қиёматгача ер ютиш азобини чекиб, қийналиб туради. Қиёмат куни унинг ҳоли қандай бўлишини эса Аллоҳ таолонинг Ўзи белгилайди.

Ким ана ўша ҳолга учрамай деса, зинҳор манманлик қилмасин.

رَجَمَ «: لَأَقْمَلَسُو هِيَ لَعَلَّ صَيَّبَ لَلْعَمَّ، أَمْ هُنَّ عُلَّ لَلْضَرَّ رَمَعْنَ لَعَفِي كَفَ: مَلَسُ مُتَلَأَقَفَ. «: مَأَي قُلَّ مَوِيَّ هَلَّ لَلرُّطْنِي مَلَّ لَعَالِي حُهُ بَوَث نُهُمَ أَدَقُّ فَشَكَّنَتْ إِذْ: تَلَأَقَفَ. «: أَرْبَشَ نِي حُرِّيَّ» : لَأَق؟ نَهَلُ وُيُذِبُ أَسَنَّ لَلْعَنْ صَيَّ هَبَّ حَصَوَّ وَيَذْمُرَّتْ لَأَهَاورَ. «: هِيَ لَعَلَّ نَدَّرِي أَلْ أَعَارُذُ هَنِي حُرِّيَّ فَ»: لَأَق

Ибн Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ким манманлик ила кийимини судраб юрса, қиёмат куни Аллоҳ унга назар солмас», дедилар. Шунда Умму Салама:

«Аёллар этакларини қандай қиладилар?» деди.

«Бир қарич тушириб оладилар», дедилар у зот.

«Ундай бўлса, оёқлари очилиб қолади», деди у.

«Бир зироъ тушириб оладилар, ундан зиёда эмас», дедилар у зот».

Термизий ва унинг икки соҳиби ривоят қилишган.

«Рухий тарбия» китоби асосида тайёрланди